ФИЛМСКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ
Установа културе
Београд, Коче Поповића 9/III
Број: 03- 1523/1
Датум: 27.06.2022.

У складу са Решењем Министарства културе и информисања број 119-01-81/2022-07 од 24.3.2022. године и одлуком Министарства културе и информисања број 111-00-5/2022-07 од 25.3.2022. године, дана 26. марта 2022. године расписан је и у дневном листу *Вечерње новости* објављен Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2022. годину у категорији: Суфинансирање производње мањинских копродукција.

Рок за доставу пријава био је 26. април 2022. године. На конкурс је пријављено укупно 35 пројеката.

Конкурсна комисија по јавном конкурсу у категорији: Суфинансирање производње мањинских копродукција, именована Решењем Министарства културе и информисања број 119-01-67/2022-03 од 28.3.2022. године у саставу: Зоран Јанковић, председник, Мирослав Терзић, Иван Икић, Никола Љуца и Вук Ршумовић, чланови, донела је дана 15. јуна 2022. године

ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ О ИЗБОРУ ПРОЈЕКАТА ПО КОНКУРСУ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ И СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКАТА У КИНЕМАТОГРАФИЈИ ЗА 2022. ГОДИНУ У КАТЕГОРИЈИ СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ МАЊИНСКИХ КОПРОДУКЦИЈА

На првом састанку Конкурсне комисије, одржаном 03. маја 2022. године, за председника је изабран Зоран Јанковић и утврђен је метод рада као и динамика одржавања састанака. Договорено је да сваки члан Конкурсне комисије до следећег састанка прочита комплетну конкурсну документацију и сачини свој ужи избор пројеката, руководећи се критеријумима утврђеним Законом о кинематографији, Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе и критеријумима дефинисаним у тексту Конкурса.

Сви чланови Комисије су на другом састанку, одржаном 6. јуна 2022. године, анализирали све пријављене пројекте. Након дебате и усаглашавања ставова, одлучено је да се у даље разматрање узме девет пројеката (прелиминарна листа пројеката).

На трећем састанку, одржаном 10. јуна 2022. године чланови Комисије су дебатовали о потенцијалном износу финансијске подршке пројектима који су се на претходном састанку издвојили за даље разматрање руководећи се расположивим буџетским средствима опредељеним по овом конкурсу, текстом конкурса, те износом који пројекти са прелиминарне листе траже од ФЦС-а, те су још једном анализирали све пријављене пројекте у складу са прописаним критеријумима и једногласно се сагласили да за прелиминарну листу издвоје још један пројекат.

На четвртом састанку, чланови комисије су једногласно констатовали да су се у односу на прошли састанак промениле околности које су утицале на износ прелиминарне подршке која је договорена на претходном састанку, односно да је у међувремену донета инструкција директора ФЦС-а да се средства по предметном конкурсу доделе у оптималном износу, независно од процента који је дефинисан текстом предметног конкурса, те су се једногласно сагласили да се ревидира прелиминарна листа пројеката са прошлог састанка и износ прелиминарне подршке која је опредељена на претходном састанку. Након тога, чланови

комисије су приступили финалном већању и усаглашавању ставова, те су једногласно донели одлуку да се, у односу на расположива средства ФЦС-а по овом конкурсу, као и прописане критеријуме за избор пројеката из Закона о кинематографији, Уредбе о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе и текста конкурса, за финансијску подршку издвоје пројекти који су у првом кругу гласања добили већину гласова чланова комисије (3 и више гласа), те да износ финансијске подршке буде пропорционалан броју гласова. У складу са тим, чланови комисије су једногласно донели одлуку да се за финансијску подршку предложе следећи пројекти и у следећем износу (редослед на листи је формиран у складу са бројем гласова који су пројекти добили у првом кругу гласања):

1. **17 - Северна Македонија**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Косара Митић
   Продукција: Art & Popcorn
   Предложени износ у РСД: **7.000.000**

Полазећи од новинске вести о девојци на матурској екскурзији која се породила у тоалету на граничном прелазу, оставивши бебу у канти за смеће, сценарио за филм "17" дубински сецира сурове односе између данашњих адолесцената где све моралне границе нестају заједно са светом њихових родитеља. Зло више није онтолошко већ постаје једна банална игра моћи између младих јунака осуђених на стални страх од неприпадања групи. Суровост престаје да буде шокантна и постаје нормализована а јунаци на прагу зрелости нису у стању да замисле било какву блискост међу собом.
Матурска екскурзија постаје шира метафора за целокупно данашње друштво које је изгубило сваку референтну тачку и вредносни систем. Комисија је оценила да се ради о изузетном сценарију који је више него релевантан за тренутак у коме живимо и да доприноси једну храбру женску перспективу у регионалну кинематографију отварајући простор за ширу међународну рецепцију имајући у виду актуелност теме у глобалним оквирима. Пројекат "17" издвојио се као један од најбољих пројеката на овом конкурсу и комисија је једногласно одлучила да га предложи за финансирање.

2. **БРДО - Хрватска**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Бруно Гамулин
   Продукција: Октобар филм
   Предложени износ у РСД: **6.000.000**

Брдо је веома добро осмишљен пројекат о потрази за самим собом о бегу од стварности и тражењу нове, нажалост такође страшне стварности, сакривене у наизглед изоловани и мирни крајолик острва. Упознавање живота отока, његовог локалног становништва, које, као и наш главни јунак, стално тражи бег од живота каквог живи. На концу, чини нам се да је ово филм о сталном бежању од живота који живимо или живота којег ћемо живети.
Наратив је вешт, ликови веома прецизно портретисани и веома живописни. Учешће у пројекту је потврдио и Миодраг "Брик" Кривокапић који ће тумачити једну од најзначајнијих улога у подели. Овај пројекат је привукао пажњу комисије, пре свега својим вештим приповедањем и темом која је увек актуелна и тиме је изабран за доделу средстава.

3. **ДЈ АХМЕТ - Северна Македонија**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Георги Унковски
   Продукција: Backroom Production - Игор Кецман ПР
   Предложени износ у РСД: **6.000.000**

Пројекат који је код комисије изазвао највише узбуђења и потпуно сазвучије чланова комисије да се ради о једном од најбољих пројеката на овом конкурсу. Прича о одрастању у малој средини која се базира на строгим и веома конзервативним правилима. Ова правила се сукобљавају са осећањима и емоцијом младог Ахмета, који осећа да је простор и време у коме живи само стега, која га притиска и од њега тражи да се повинује строгим правилима које прво намеће његов отац а потом и средина у којој живи. Ово је прича о покушају проналажења смисла, судару две генерације -једне која је окренута традиционалним вредностима и друге која је нова, другачија и која ствара неке нове вредности. Управо та два света се сукобљавају у нашем главном јунаку ДЈ Ахмету. Тај контраст модерног и традиционалног и тај сукоб оца и сина је архетипско штиво али у случају овог пројекта потпуно вешто и ново. Такође смештен је у средину о којој мало знамо, у села Јуришких Турака чија су култура и обичаји остали непромењени под утицајем друштвено економских прилика.
Такође нам се чини да музика коју Ахмет слуша је у сталном контрапункту са начином живота ове заједнице те представља занимљив и веома освежавајући елемент који ће свакако допринети да филм ДЈ Ахмет, буде и једно веома занимљиво филмско штиво. Комисија је једногласно одлучила да подржи овај пројекат.

4. **ВАЊА - Немачка**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Александра Одић
   Продукција: Non-Aligned Films
   Предложени износ у РСД: **5.000.000**

Пројекат "Вања" приказује комплексност односа оца који напушта овај свет и ћерке која тражи своје место у њему, тражећи одговоре на питања из прошлости, која само производе све већи бедем ћутње између њих двоје. Рат прави пукотине у јунацима које не могу бити испуњене ничим осим ћутањем али то ћутање ипак оставља простор да се отац и ћерка у њему први пут потпуно разумеју. Комисија је оценила да се ради о веома интимном и зрелом филмском промишљању ратне трауме, који вешто избегава све стереотипе које смо имали прилике да гледамо у филмовима који су реферисали на рецентна ратна искуства на нашим просторима. Кроз сценарио се може наслутити веома снажна веза између ауторке и теме којом се бави, где мотивација да се ова прича исприча кроз филм долази из дубоке потребе да се њено лично искусто и искусто њој блиских људи подели са светом. Редитељка и сценаристкиња Александра Одић већ има запаженог успеха са својим краткометражним филмовима који су приказани у канском *Cinefondation*-у и на Берлинале-у у којима је показала веома изражен таленат да тешке теме прикаже на један нежан и деликатан начин. Један од најснажнијих аргумената да се овај пројекат подржи је учешће нашег прослављеног глумца Предрага Микија Манојловића у улози оца као и Јелене Максимовић која ће монтирати филм. Комисија једногласно предлаже да се подржи пројекат "Вања" као један од најквалитетнијих пројеката на овом конкурсу.

5. **CENNT'ANNI - Словенија**
   Дугометражни документарни филм
   Режија: Маја Прелог
   Продукција: Wake Up Films
   Предложени износ у РСД: **2.000.000**

Снажан и оригиналан документарни пројекат о ауторкиној борби са болешћу свог партнера, који је комисија једногласно подржала. Иако одаје утисак експлоатацијско -манипулативног приступа тешке тиме, редитељка вешто избегава сваку замку и увек нуди нешто ново. Као што је ауторкин партнер "чудесно" и необјашњено оздравио од леукемије која је деловала терминално, сам пројекат иде неочекиваним правцем у ауто-рефлексију и болно раскринкавање сопствених траума у процесу прављења филма и потребом за оздрављењем на ширем плану. Богата документација и постојећи визуелни материјал су проширили ниво суптилности и визуелне рафинираности који ће филму отворити врата за богат фестивалски и биоскопски живот.

6. **ЛАВИНА - Турска**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Ердем Тепегоз
   Продукција: See Film Pro
   Предложени износ у РСД: **5.000.000**

Планински град је одсечен од остатка света и завејан девет месеци годишње. У граду живе људи који у страху од лавине, која би могла да потпуно уништи њихов град, читаве зиме проводе у тишини. Овај поредак је потпуно уздрман у тренутку када се неочекивано сазна да у граду постоји трудна жена, чији би крици при порођају могли да покрену лавину. Сукоб устаљениих структура веровања унутар заједнице одједном бива уздрман а ауторитет мушке доминације почиње да се урушава брже од саме лавине. Комисија сматра да је у питању веома аутентична прича која своју инспирацију црпи из антрополошке димензије живота затворене заједнице, где су људи принуђени на међусубни суживот а где појединац неминовно мора пре или касније да дође у сукоб са њеним строгим правилима и веровањима. Сценарио је фокусриан на упечатљиве женске ликове које својом унутрашњом снагом покрећу сукоб са традицијом, рушећи један за другим табуе на којима ова затворена заједница почива. Обзиром да се ради о филму који због своје ванвремене приче и веома особене поетике има великог потенцијала за значајну међународну рецепцију, комисија је одлучила да га подржи на овом конкурсу. Такође овај пројекат отвара простор за ближу сарадњу са турском кинематографијом са којом нисмо имали значајнијих копродукција до сада.

7. **БЛОК 5 - Словенија**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Клемен Дворник
   Продукција: Living Pictures
   Предложени износ у РСД: **4.000.000**

"Блок 5" је дечији авантуристички филм о изазовима одрастања у савременом свету који све мање има разумевања за дечије потребе. Оно што је посебно занимљиво у овом сценарију је дечија иницијатива да својом заједничком акцијом исправе неправде у свом окружењу, које их се заиста тичу, а за које њихови родитељи готово да немају никаквог разумевања. Пријатељство, узајамна помоћ, колективни дух и спремност на заједничку борбу за своје идеале само су неки од мотива који се вешто провлаче кроз причу о дружини клинаца из једног мултикултуралног кварта у Љубљани. Посебно је занимљиво што филм предвиђа читав ансамбл девојчица и дечака који су и главни јунаци ове филмске авантуре. Комисија сматра да се ради о пројекту који има великог потенцијала да привуче најмлађу публику а универзалност приче о борби за дечија права ће свакако отворити један нови простор који до

сада нисмо имали прилике да гледамо у филмовима који долазе из нашег региона. Учешће Србије у копродукцији је у потпуности испуњено а своје учешће је потврдио и Славко Штимац који ће играти једну од важних улога у филму. Из наведених разлога комисија је одлучила да предложи пројекат "Блок 5" за финансирање на овогодишњем конкурсу.

8. **УЗОР - Словенија**
   Дугометражни играни филм
   Режија: Нејц Газвода
   Продукција: Biberche Productions
   Предложени износ у РСД: **4.000.000**

Узор је прича о фанатизму, расизму и одрастању смештена у микрокосмос једног словеначког града. Пројекат је са веома великом пажњом спреман што показује и пратећи материјал као и видео који су аутори приложили. Почев од наведених елемената види се да аутор зна о чему прича и некако се осећа да је он као и цела екипа веома дубоко истражио тему. Осећа се страст према пројекту. Сценарио се ослања на два кључна лика- сина и мајке. Пратећи ова два лика причамо причу о животу мале средине, оптерећену својом конзервативном природом, која гаји расизам и фанатизам у својој бити. Чини нам се да је ово важна прича за наше поднебље, која на једном локалном нивоу прича глобалну причу, тако важну за садашњи тренутак у Европи. Комисија је става да је важно да подржи овај пројекат како због теме тако и због решености и страсти аутора да исприча причу овако важној теми о којој би морало више да се говори.

9. **МИ СМО ЉУДИ, МИ СМО СИЛА - Хрватска**
   Дугометражни документарни филм
   Режија: Срђан Ковачевић
   Продукција: Теорија на Делу - Марта Попивода ПР
   Предложени износ у РСД: **1.500.000**

Радња дугометражног документарног филма Ми смо људи, ми смо сила прати деловање и рад Радничког саветовалишта из Љубљане које је једина организација у Европи која се бави директним радом са људима без синдикалне заштите. Филм прати неколико ликова, од којих најдоминантнију улогу има Горан Зрнић који се највише од свих из Радничког саветовалишта бави директним радом са радницима. Горан Лукић се, опет, највише бави послом који треба да донесе системске промене, као и радом са медијима. Трећа јунакиња приче је Лаура Орел, која се бави социјалним питањима, али и читавим низом других активности: од поправљања телефона члановима, превођења песама, до писања административних форми.

Аутор не идеализује своје протагонисте, и не гради их као архетипске фигуре, већ их искључиво приказује кроз њихово деловање и борбу коју воде. На тај начин избегава њихову митологизацију, а акцентује трансформативну моћ акције.

Аутор нас уводи у аутентичан и веома особен свет актера који својом активношћу покушавају да поправе свет у ком живимо. Јако је драгоцено приказати да је овакав вид рада и удруживања могућ у глобалном окружењу у ком живимо.

У времену апатије и очаја, када не верујемо у моћ глобалне промене, аутор приказује рад и победе Радничког саветовалишта које указују на пут борбе и могућа решења. Афирмативан и охрабрујући пројекат који свакако заслужује да буде подржан.

Комисија не предлаже следеће пројекте:

ПРОСЛАВА- Хрватска
Дугометражни играни филма
Режија: Бруно Анковић
Продукција: Баш челик

Адаптација истоименог романа хрватског писца Дамира Каракаша кроз четири нелинеарне временске целине приказује живот главног јунака у једном забаченом личком селу, ухваћеног у трагични циклус историјског понављања зла. Елиптична структура доноси пад главног јунака у поноре црне рупе историје из које нема изласка. Сценарио је написан веома живим и сведеним језиком без сувишних дијалога користећи често тишину и шум као изражајно средство. Свака од засебних епизода поседује велики филмски потенцијал који се може наслутити и из визуелних материјала који прате пријаву али укупан утисак целине оставља простор да се макар мала пукотина светла појави у овом суморном царству таме. Комисија није подржала овај пројекат због великог броја квалитетних пројеката и ограниченог буџета којим је располагала.

КАТАНЕ - Румунија
Дугометражни играни филм
Режија: Ioana Mischie
Продукција: Film Deluxe International

Веома добро спремљен пројекат. Филм показује поетику аутора и занатску вештину и ствара јасну слику будућег филма. Катане – комедија о малом човеку који је притиснут економским променама, принуђен да смишља нове начине преживљавања, стварајући тако један имагинаран веома маштовит и скоро могућ свет, који се налази на финој граници између реалног и филмског, остварујући посебан поетски доживљај.
Пратимо живот малог румунског села које користи финансијску помоћ државе у облику субвенција и надокнаде за инвалидитет, сналазећи се услед различитих економских притисака које носи време транзиције. Тако цело село, сваки његов житељ постаје „инвалид" и ту улогу игра до краја стварајући сопствени микрокосмос који када боље погледамо представља метафору живота малог села у новом свету.
Оно што је можда мана овог сценарија је та што је филмска надоградња и поетичност, што је сложићемо се, главни адут аутора уједно и камен спотицања у овом тексту. По мишљењу комисије, аутор би требао да поново прође кроз сценарио и да нађе праву меру у свом филмском изразу, јер он на моменте постаје сам себи сврха. После извесног времена тај поступак постаје манир који шкоди самом наративу. Комисија није подржала овај пројекат али је мишљења да пројекат завређује пажњу и позивају се аутори да у следећем конкурсу поново приложе пројекат.

ПУЛА - Хрватска
Дугометражни играни филм
Режија: Андреј Коровљев
Продукција: See Film Pro

Пула је прича о избеглици Махиру, избеглици из Босне, смештеном у избеглички камп Хотел Пула који је некада био иконична локација овог града а данас избеглички камп, и као таква на неки метафорични начин постаје и парадигма живота нашег главног јунака. Махир се среће са шеснестогодишњом Уном која има своју трауму одрастања без оца, која у Махиру проналази заштитничку фигуру, очинску али и фигуру мушкарца у кога се она заљубљује.
Пошто се комисија сретала са овим пројектом у ранијим конкурсним пријавама и тада као и сада истог је мишљења да је сценарио препун драматуршких конструкција и предвидљивих решења и константног објашњавања стања наших протагониста што читаоцима овог

сценарија представља велики проблем. Ова социјална психолошка драма веома брзо склизне на терен мелодраме, што само по себи није лоше, али све до краја, аутор сценарија нажалост остане у том међу простору очекиваног и предвидљивог. Комисија није подржала овај пројекат, јер није дошло до квалитетне промене у односу на претходни пут.

ИЗМЕЂУ РЕВОЛУЦИЈА - Румунија
Дугометражни документарни филм
Режија: Влад Петри
Продукција: Set Sail Films

Захра, студенткиња из Ирана, и Мариа, њена колегиница из Румуније, се упознају на првој години студија медицине у Букурешту. Мариа остаје у другом стању, а Захра јој позајмљује новац и помаже да пронађе доктора који ће обавити илегални абортус. 1979. године, у тренутку када су обе на петој години студија, Захра се враћа у Иран како би учествовала у револуцији која управо започиње у њеној земљи. Мариа се нада да ће се Захра вратити како би завршила студије, али то се неће догодити. Од тог тренутка, две пријатељице започињу писану кореспонденцију којом покушавају да одржавају некадашњу повезаност. Њихова писма дају нам увид у њихове интимне светове и лична превирања у земљама у којима се догађају велики друштвени потреси. Њихово пријатељство нагло се прекида 1989. године након револуције која доноси нову радикалну промену у животу једне од протагонисткиња.

Између револуција је филм који користи средства документарног филма за једну могућу, фиктивну причу. Пројекат је већ у поодмаклој фази реализације. Велики посао је обављен у проналажењу и селекцији архивског материјала који је својеврстан документ времена и сам по себи има изразиту експресивност и снагу. Снимци из Румуније и снимци из Ирана функционишу као сјајан контрапункт. У сучељавању два контекста креира се и нови смисао, који говори о духу времена, али и о неким универзалним категоријама које су подједнако присутне у оба света.

Прича има одређених повезница са изузетно успешним филмом Радиограф моје породице Фироузех Кхосровани. У оба филма користи се архивска грађа која у одређеној мери утиче и на саму нарацију. И док Кхосровани прича о својим родитељима, аутор Између револуција говори о две имагинарне судбине. То је занимљив и легитиман поступак, али се чини да аутор још увек није до краја профилисао "глас" својих јунакиња што се чини неопходним како би филм добио неопходну интимност и посебност.

Крај приче се у овом тренутку чини насумичним, иако има елемената да такав крај буде логичан. Наратив, једноставно, није изграђен тако да би такав крај деловао мотивисано и да би се искористио пун емотивни и драмски потенцијал приче.

Иако пројекат има изванредне карактеристике, комисија се овог пута одлучила да подржи друге документарне пројекте који имају јасније изражену специфичност и ургентност.

БУЛЕТА - Хрватска
Кратки играни филм
Режија: Ивана Маринић Крагић
Продукција: Set Sail Films

Замишљен као ефектна анализа савременог сензационализма у медијима испричано кроз ликове младе новинарке и младића на чији живот она индиректно учествује. Атмосфера модерног Сплита је добро замишљена и даје нови угао једног града који пати од стереотипног филмског приказивања. Редитељка поседује велико искуство као директорка фотографије а сама документација иако богата, одаје погрешан утисак. Све у пројекту делује као да је у питању дугометражни играни филм тј. да је тренутно стање пројекта попут "тизера" за неки

будући врло узбудљив дугометражни филм. Српско учешће је на задовољавајућем нивоу али делује вештачки направљено у оваквој финансијској конструкцији.

ОМУЛ НА КРАЈУ СВЕТА - Пољска
Дугометражни анимирани филм
Режија: Гжегож Вацлавек и Марта Шиманска
Продукција: To Blink Animation

Дванаестогодишњи Омул, који лечи животиње у својој шупи, од усамљене Старице добија магичну амајлију која му омогућава да разговара са животињама. На повратку кући, њега и његову сестру Кими, преклапа огромни талас. Док се Омул бори за дах, у води се појављује тајанствено биће Садуме које његовој сестри краде душу. Следећег дана, Омул се буди у болници, док његова сестра лежи у коми. Уз помоћ свог старијег брата, грубог и сировог Микра и пса Теле, Омул креће на опасно путовање како би спасао душу своје сестре. Пре свега, треба напоменути како је визуелна карактеризација ликова и света у ком се одиграва прича узбудљива и маштовита.

Омул на крају света је пројекат за дугометражни анимирани филм који користи мотиве из бајки, док прича има препознатљиве елементе *hero's journey* наратива. И поред тога, највећа мана предложеног пројекта је управо у постављи приче и ликова.

Причи недостаје унутрашња логика која оправдава догађаје и чини их нужним. Околности би требало да буду заоштреније, како би се оснажио драмски потенцијал приче. Обрти су наивни и невешти, због чега прича губи узбудљивост, постаје предвидљива и води нас ка очекиваном крају.

Мотивација код главног јунака није довољно специфично и јако профилисана и није дефинисан проблем који главни јунак мора да превазиђе како би доживео промену. Уколико је идеја да је проблем главног јунака то да је кукавица, то није довољно снажно спроведено, па тако сада то делује као елемент приче који је на нивоу општег места.

Поред тога, није јасно шта је то што јунака чини посебним. У бајкама, награда у виду магичне амајлије се обично добија након низа искушења које протагониста мора успешно да реши чиме доказује своју посебност. У Омулу тај елемент приче није уведен на ефектан и вешт начин, с обзиром да јунак лако и немотивисано добија амајлију већ на самом почетку приче.

С обзиром на амбициозност пројекта и огромне техничке потешкоће које са собом носи реализација једног дугометражног анимираног пројекта, велика је штета да главне замерке буду на нивоу приче и заплета. Комисија верује да би додатно промишљање и поставка основне приче помогли да Омул постане филм који поред тога што има визуелну снагу буде и филм који, баш као бајке и митови, има нешто да каже о универзалним људским вредностима.

ТРАМПА - Северна Македонија
Дугометражни играни филм
Режија: Гјорче Ставрески
Продукција: Set Sail Films

Као и у математици, хипотеза се не доказује. На овој основи је и писан сценарио филма Трампа. Ми као гледаоци на самом почетку прихватамо ову хипотезу и добровољно улазимо у свет који је озбиљан конструкт и у коме се све наизглед дешава случајно али да ли је то тако? Прихватањем овакве хипотезе ми прихватамо и ауторову визију која је веома занимљива и експериментална. Следимо живот Бобија који услед случајног састанка са

пијанцем/психијатром добија задатак, који му мења живот. Иако је прихватање задатка, како за Бобија тако и за публику тек мамац који нас води у прилично интиман и богат маштовити свет аутора, тако нас ова хипотеза помало оставља са осећањем да смо манипулисани. Вероватно нам се наше рационално јавља покушавајући да реши ову једначину. Сценарио је личан, што се осећа из начина на који је брањен у конкурсној документацији. На моменте веома поетичан са великом плејадом потпуно различитих и шареноликих ликова, чини нам се да поседује једну дозу конструкта који иако смо га прихватили, нас спречава да се у потпуности препустимо постици аутора. Мишљења смо да је ово један веома занимљив пројекат и да би још мало рада на њему можда отклонило ово осећање које превлађујуће код чланова комисије. Због тога комисија није подржала овај пројекат.

БЕРНА - Турска
Дугометражни играни филм
Режија: Синан Кесова
Продукција: Digitalkraft

Након смрти супруге Берне, седамдесетогодишњем Мациду у посету долази његова ћерка из првог брака Ипек. Његов син Алп, који је био јако везан за своју мајку, не гледа благонаклоно на очеве покушаје да се зближи са својом ћерком. Тензије у кући у којој заједно живе се повећавају након што Алп започне везу са асистенткињом своје мајке, која, као и он, жели да сачува успомену на Берну.

Берна је породична драма о начинима на које се носимо са губитком, како вољене особе, тако и смисла и сврхе сопственог живота. Кључни сукоб драме је између оца и сина који се на различите начине носе са новонасталом ситуацијом у којој нема Берне, а они су упућени један на другог. Тај сукоб у себи носи елементе и генерацијског сукоба у ком се огледа дијаметрално различит доживљај света и друштва у којем живе. Иако би се могло рећи да је Мацид главни јунак приче, аутор нас држи на сигурној дистанци у односу на њега. Сви ликови су изражено амбивалентни. Прича има и духовитих момената, што је свакако показатељ да аутор јако добро осећа тон своје приче. Преломни, кулминативни догађај приче изграђен је са највећим степеном комике, па тако функционише као својеврстан анти-климакс. У свету у ком ликови себи придају јако много значаја и важности, интересантан је отклон аутора који их сагледава са великом дозом ироније.

Прича је уткана у веома специфичан контекст савремене Турске, па постоји велика тешкоћа да се сагледа и доживи њен универзални карактер, као и да се досегну неки нивои значења и конотација који се несумњиво односе на савремену Турску.

MORNING JOY - САД
Краткометражни анимирани филм
Режија: Џон Хенри Хинкел
Продукција: Talesgate

Кратки анимирани филм замишљен као емотивна студија о поновној вољи за животом пијанисте удовца. Његов сусрет са птичицом која изузетно пева би требало да представља метафору незацељене ране према смрти жене. Међутим, све у овом пројекту делује поприлично неразвијено и на ниском нивоу визуелне имагинације која би оправдала овакву врсту наративне једноставности. Ни сама наративна структура нити приложени аниматици и визуелне студије на указују на филм који би могао да оствари значајно присуство на међународној сцени кратког анимираног филма.

ОД НОЋИ ДО СВИТАЊА - Турска
Дугометражни играни филм
Режија: Тарик Актас
Продукција: Spotlight production

Амбициозно замишљен историјски пројекат смештен у доба Месопотамије. Готово све у документацији делује неразвијено и недовољно прецизно. Сценарио варира од реализма до нејасне алегорије на савремена глобална политичка дешавања. С обзиром на грандиозност и продукциону захтевност самог пројекта недостатак озбиљног документа са визуелним референцама одаје утисак на брзину склопљене документације која не испуњава основне захтеве самог конкурса.

ЗЕЧИЈИ НАСИП - Хрватска
Дугометражни играни филм
Режија: Чејен Чернић Чанак
Продукција: Sense Production

Зечији насип је прича о љубави, забрањеној љубави и о конзервативизму мале средине и готово исконском страху од надолажења и бујања љубави. Истополне љубави. Деликатно и живо са веома јасно и опипљиво постављеним ликовима који покушавају да задрже бујицу емоција и да им се не препусте а све због осуде околине и заједнице. Та врста аутоцензуре осећања је веома деликатно емотивно а самим тим и филмско штиво. Јасан је однос аутора и њихова жеља да се овој теми приђе веома озбиљно са страхопоштовањем јер је истополна љубав и даље сама по себи табу и у много развијенијим срединама од ове портретисане у сценарију. Оно што је можда и најбољи део овог сценарија је слојевитост, животност и уверљивост ликова која редитељки пружа веома сигурну и полазну основу у грађењу ове приче.
Веома пажљиво и добро спремљен пројекат и јасна визија редитељке која је овој теми пришла веома озбиљно. Овај филм је важан и деликатан али овога пута није нашао подршку комисије јер смо осетили да је у својој деликатности и одмерености ушао на територију која је предвидљива и очекивана. Чини нам се да је потребан можда мало храбрији и дрскији приступ да би се овај филм одвојио од сличних који се баве овом темом. Комисија није подржала овај пројекат.

НИЈЕДАН ГЛАС - Словенија
Дугометражни играни филм
Режија: Естер Ивакич
Продукција: Set Sail Films

"Ниједан Глас" је филм о одрастању девојчице Иде или још тачније о одбијању да се одрасте у руралном пејзажу словеначког Прекомурја, седамдесетих година прошлога века. Опсесија младе јунакиње да својим поступцима може да спаси смрти своју баку је веома занимљива премиса која на жалост на моменте губи своју снагу, пре свега због артificијелности коју намеће инкорпорација Вердијевог "Набука" у овај веома аутентичан рурални свет, блиско повезан са природом, њеним циклусима и звуцима. "Набуко" делује потпуно страно том свету и његов третман у пробним снимцима приложеним комисији делује као херметична интелектуална интервенција у осетљиво филмско ткиво саздано превасходно од емоција. Сценарио је јако вешто написан, језиком који долази из самог живота. Карактери јунака у сценарију су веома упечатљиви као и приказ епохе Југославије седамдесетих и њене мултикултуралности. Визуелни материјали су на високом нивоу а копродукција са Србијом је потпуно оправдана, обзиром да се део филма дешава у њој. Комисија сматра да овај пројекат има пуно потенцијала и да је неопходно концептуално разрадити елементе звучне слике који би органски произилазили из унутрашњег света самих јунака и природе која их окружује и који би помогли снажнију идентификацију будуће филмске публике са тим светом, помоћу звука који је у овом филму од изузетног значаја.

ВИДРА - Црна Гора
Дугометражни играни филм
Режија: Срђан Вулетић
Продукција: Баш Челик

Сценарио Видра је прича о одрастању и сазревању у једном веома необичном тренутку за Хану, нашу главну јунакињу, која смрт оца дочекује неприхватањем и бегом у наизглед безазлени излет. Кроз однос наше главне јунакиње и њена два другара, сликамо портрет савремене Црне Горе која је и даље под притиском конзервативних и традиционалних начела, веома мачоистичка, где наша јунакиња иако несигурна у себе што је веома својствено овом узрасту, проналази снагу и превазилази притисак који јој намеће средина. Филм се тако бави сазревањем, несигурностима и интимним борбама јунака у потрази за својим идентитетом док пролазимо кроз *teen* године. Чини нам се да је увек та борба присутна без обзира на период у коме се дешава радња филма. Она је својствена управо том узрасту.
Једна од последњих сцена, анимирана сцена, иако је изненађујућа на неки фини и поетски начин заврши причу са прихватањем очеве смрти и уведе нас у само финале филма. Редитељска визија је јасна и веома добро испраћена у материјалу који је приложен.
Иако је овај пројекат дело које је потписано од стране два веома призната аутора Стефана Бошковића и Срђана Вулетића од којих се увек очекује занимљив и потентан пројекат, и прихваћен на бројним конкурсима, комисија је одлучила да не подржи овај пројекат јер је број занимљивих пројеката био велики те Видра није имала довољан број гласова да се нађе у финалном одабиру.

ПОДСТАНАР - Северна Македонија
Дугометражни играни филм
Режија: Марко Ђоковић
Продукција: Mir Media Group

Иван, Неда и Мики су нераздвојни пријатељи који живе заједно. У недостатку новца, они одлучују да приме новог цимера у стан. Једини прихватљив кандидат је Владимир, који је значајно старији од њих. Како већ бива, Владимир није онакав каквим се у почетку представио, па врло брзо живот ово троје младих људи се претвара у ноћну мору. Владимир уноси раздор у њихов однос, а када се Неда одлучи да му се коначно супротстави, Владимир показује своје право лице и хладнокрвног и немилосрдног насилника.

Подстанар је драма са елементима трилера која користи једноставну и познату премису како би покренула драмску причу. Пројекат је инспирисан драмом Матјажа Жупанчича која је написана 1998. године. Контекст и време дешавања су наравно промењени и актуализовани. Аутор своју причу доживљава као политичку алегорију која говори о савременом македонском друштву.

Највећа мана пројекта јесте прича која се чини познатом и већ много пута испричаном. Од почетка до краја се чини јасним и очигледним у ком правцу ће се развијати наратив и како ће се, неизбежно, завршити. Утисак је да прича више одговара времену у ком је настала оригинална драма, и да је у процесу осавремењивања било неопходно да се причи додају нови и неочекиванији обрти, као и већа комплексност ликова и ситуација.

Из приложене конкурсне документације јасно је да је у питању квалитетан редитељ млађе генерације, па је у складу с тим комисија очекивала амбициознији и изазовнији драмски материјал.

МАЊЕ ЗЛО - Бугарска
Дугометражни играни филм
Режија: Магдалена Јанкова Ралчева
Продукција: Zillion Film

Амбициозно замишљен историјски пројекат о трагичном љубавном троуглу заснован на причи бугарског прозног класика Николаја Хајтова. Сам сценарио није досегао ниво филмског проповедања већ и даље лута у прозно симболичким сликама. Ако се на то дода недовољно искуство редитељке за филм овакве комплексности стиче се утисак недовољне развијености пројекта. Приложена документација је штура, без визуелних материјала и изузетно лоше преведена на српски језик, што је комисији само отежало анализу приложеног.

ИЗГУБЉЕНИ СИН - Словенија
Дугометражни играни филм
Режија: Дарко Штанте
Продукција: Sense Production

Нови пројекат успешног словеначког редитеља млађе генерације, Дарка Штантеа. Већ у свом успешном првенцу "Последице" редитељ истражује идеју насиља које се у друштву преноси у цикличним формацијама кроз различите чиниоце савременог живота. Овог пута је у питању породични миље који отвара нови ниво трансгенерацијских траума и насилног наслеђа. Документација је богата и прецизна уз сугестију да за наредна пријављивања на конкурс аутор укључи и директора фотографије у визуелни елеборат и тиме стилски надогради постојећи материјал. Комисија није подржала овај пројекат због великог броја квалитетних пројеката и ограниченог буџета којим је располагала.

ПОРОДИЧНИ ПОРТРЕТ - Хрватска
Краткометражни анимирани филм
Режија: Леа Видаковић
Продукција: Biberche Productions

Прича се одвија једног сунчаног дана пред Први светски рат и распад Аустро-Угарске монархије. Андраш и његова ћерка Жофиа проводе мирно поподне када у њихову кућу ненајављено долази 12-очлана породица Андрашевог брата Золтана.

У питању је пројекат за кратки анимирани филм у техници лутка анимације. Ауторка ствара занимљив и необичан визуелни свет, који је инспирисан значајним, превасходно, данским и америчким сликарима.

Недостаци пројекта се у највећој мери огледају у самој наративној поставци, која се, чак и у овако краткој форми, на моменте чини конфузном и монотоном.

Ауторка није одлучила ко је главни јунак/јунакиња њене приче и кроз чију визуру жели да нам прикаже свој "породични портрет". Таква одлука би помогла да се јаче идентификујемо са причом и да је доживимо на интимнијем и емотивнијем нивоу. Тренутна поставка нас оставља на дистанци, да уживамо у занимљивим визуелним елементима, али без праве инволвираности у причу и ликове.

Поред очигледних и изражених визуелних и естетских афинитета ауторке, јако је тешко разумети контекст приче и ка чему ауторка реферише у свом наративу што би га учинило разумљивим или релевантним. То доводи до тога да огроман труд који је већ уложен у пројекат, недовољно снажно комуницира са потенцијалном публиком.

ШАЛША - Хрватска
Дугометражни играни филм
Режија: Дражен Жарковић
Продукција: Biberche Productions

"Шалша" је замишљен као жанровски филм намењен широкој публици у коме се комедија менталитета претвара у комични хорор филм са елементима канибализма. Борба парадајза на далматинском острву на коме се некада налазила база ЈНА постаје за главног јунака борба на живот и смрт са мештанима зараженим мистериозним вирусом који их претвара у канибале. Пројекат захтева додатан рад у проналажењу глумаца, аутора и сарадника који би својим талентом и искуством могли да унапреде основну поставку из сценарија. У документацији пројекта нигде нису наведени нити објашњени значајнији копродукциони елементи из Србије а не постоје ни потписане изјаве потенцијалних креативних и техничких сарадника, самим тим комисија није пронашла довољно аргумената да подржи овај пројекат.

БЕЛЕ ВРАНЕ - Француска
Краткометражни играни филм
Режија: Денис Лиакхов
Продукција: ЈугоФилм

Веома интиман и особен филм. Из сценарија се осећа да је сам аутор доживео судбину главног лика и да је то преточио у један занатски веома добар сценарио. Тема је веома важна и потребна, нарочито на поднебљу где аутор смешта свој филм, у савремену хомофобну Русију, и где се неистомишљеници третирају као становници другог реда. Иако се ради о кратком филму имамо утисак да је доживљено и преживљено, у овом сценарију, много интересантније и да је сценарио само кроки за тему која је велика и веома потентна. Као да је аутор желео да своје искуство сачува за себе и да нам исприча само неке делове. Чини нам се да фали мало више храбрости у овом предлошку, мада је и сам избор теме веома храбар подухват. Комисија није подржала овај филм јер нам се чинило да тема и њена обрада заслужују темељнији и свеобухватнији приступ.

ЕФЕКАТ ЛЕПТИРА - БиХ
Дугометражни играни филм
Режија: Адмир Буљугић
Продукција: Tracktor Production

Сценарио доноси једну свежину у идеји акционе драме и ново читање жанра на екс-југословенском простору. Врло озбиљна и актуелна тема је употребљена као мотиватор главног јунака након чега се ствари окрену у нешто што ипак није довољно комплексно развијено, без обзира што пројекат себе позиционира у домену комерцијалног биоскопског филма. Ауторска експликација не поседује никакве стилске и визуелне одреднице, нити редитељско виђење кастинга. Српско учешће је на ниском нивоу.

ЛУТАЛИЦЕ - Литванија
Дугометражни играни филм
Режија: Шарунас Бартас
Продукција: Biberche Productions

Смрт блиске особе и потрага за изгубљеним оцем кроз пејзаже литванских села постаје потрага главне јунакиње за прихватањем и љубављу. Суочавање са местом одрастања појачава осећај безизлазности и празнине коју једино може да испуни поновни сусрет са оцем који је напустио породицу у њеном детињству. У јасним сведеним потезима, без сувишних речи и поступака, јунакиња трага за суштином своје егзистенције, са жељом да пронађе место за себе, место где у потпуности припада. Пројекат новог филма прослављеног литванског

редитеља Шарунаса Бартаса је у ауторском смислу на трагу његове препознатљиве филмске поетике. Свет који аутора преокупира је веома вешто представљен кроз атмосферу литванске провинције и карактере људи заробљених у њој. Будући филм ће сигурно имати завидан фестивалски живот, међутим комисија није могла да пронађе довољно снажне аргументе да подржи његову копродукцију обзиром да је учешће српских аутора недовољно.

ЗЛАТНА ТАЧКА - Летонија
Дугометражни играни филм
Режија: Лиане Линде
Продукција: Филмоскопија - Јорданчо Петковски ПР

Марта је млада филмска редитељка у лимбу. Док анксиозно чека на своју шансу да реализује дугометражни филм, она проводи дане на послу који мрзи, води рачуна о својој старој и хронично болесној мачки, дува и опија се, и сукобљава се са својим дечком Томсом. У ситуацијама када расцеп између њене страствене жеље да режира и монотоне реалности постане неподношљив, Марта упада у болне и претеће паничне нападе, који су за јунакињу јасан сигнал да је у озбиљној депресији из које мора некако да се извуче уколико жели да оствари свој сан и режира свој нови филм.

Јако је занимљив одабир жанра драмедије, као и то што се ауторка обраћа тридесетогодишњацима, одређеној циљној групи која ни у нашој кинематографији нема превише филмова који се баве њиховим темама. Претходни радови ауторке су занимљиви и говоре о особеном сензибилитету и стилу. Ауторка се бави темама које су њој интимно битне, и говори о њима на духовит, искрен и болан начин. Много тога је оригинално како у приступу, тако и у самој нарацији. Ликови су убедљиви и животни.

Лајтмотив филма је фасцинација главне јунакиње Ларс фон Триром. У филму се користе мотиви који реферишу на његове филмове, а у једном моменту се он лично и појављује у причи. Иако је на нивоу идеје то заиста занимљива замисао, тај део приче се у тренутној верзији чини најмање аутентичним и занимљивим.

Све у свему, може се рећи да се пројекат Златна тачка, иза једне привидно необавезне приче, бави важним и озбиљним темама, међутим, пројекат у тренутној фази развоја није добио довољан број гласова како би био подржан на конкурсу.

ЖМУРКЕ - Северна Македонија

Кратки документарно-анимирани филм
Режија: Ана Алексовска
Продукција: Ranč Production - Срђа Вучо ПР

Дечаци Владимир и Милан се након играња напољу с другарима враћају кући и затичу мајку Добрилу како на телевизији гледа прилог о жени која говори како су јој у болници одузели новорођено дете. Добрила схвата да се то исто и њој догодило.

Жмурке је пројекат за кратки анимирани филм. Прича је смештена у деведесете године прошлог века, период у ком је било доста случајева несталих беба. Аутор се одлучио да нас кроз нарацију води глас једног од дечака – Владимира. То се чини као занимљиво и адекватно решење, али и поред тога се чини да аутор није успео да свој наратив артикулише јасним визуелним језиком и снажном драмском ситуацијом.

Кључни догађај филма је моменат када Добрила на ТВ-у чује за случај жене која верује да јој је дете одузето у породилишту. Гледаоци сазнају за случај кроз препричавање што је неубедљиво драмско решење. Одабрани догађај је неуверљив и нема потребну снагу и лични карактер како би покренуо драмску причу.

С обзиром да је у питању анимирани филм, није јасно зашто аутор није посегао за визуелно снажнијим и изражајнијим решењима да нас уведе у проблем и тему којом се бави. Комисија може да похвали чињеницу да је аутор одабрао медиј анимираног филма да се бави поменутим проблемом, али је штета што је једна тако значајна тема, која је и даље обавијена велом тајне, обрађена на начин који није довољно оригиналан или драмски узбудљив.

30 ГОДИНА МЛАЂИ - Италија
Дугометражни играни филм
Режија: Мауро Грајани
Продукција: Archangel Digital

Три мушкарца у седамдесетим годинама деле собу у једној приватној клиници где захваљући магичној пилули са интернета неочекивано постају четрдест година млађи. Идеја о повратку у младост која омогућује јунацима да у исто време споје виталност и снагу тридесетогодишњака и животно искуство седамдесетогодишњака је основа заплета ове италијанске горко-слатке комедије. Ова почетна премиса отвара занимљиву могућност за грађење комичних ситуација које из ње произилазе, међутим сценарио не пружа превише иновативних решења и основне линије приче брзо постају предвидљиве а карактери јунака недовољно издиференцирани и типизирани. Такође, инкорпорација Београда као локације појединих сцена у филму за сада није изведена у сценарију иако је то наведено као један од елемената копродукције. Комисија је дошла до заједничког закључка да овај пројекат не може да подржи у тренутној фази и да је неопходно додатно прилагодити сценарио локалним посебностима Београда као места радње значајног дела будућег филма.

МРАВИ - Северна Македонија
Дугометражни играни филм
Режија: Маријан Гавриловски
Продукција: Филмоскопија - Јорданчо Петковски ПР

Веома добро спремљен пројекат. Мрави пројекат Марјана Гавриловског је један забавно горки омаж времену и тренутку у коме живимо. Филм је критика појединаца, којима смо окружени и који себи дају за право, пошто су угрожени различитошћу других, који се појављују у њиховом окружењу и који се не уклапају у општеприхваћене норме и код ових првих изазивају страх, дајући им за право, које се налази у њиховом поимању света, да утичу на живот других и другачијих. Такође сценарио црта апсурдност живота, понекад превазилази и филмску имагинацију стварајући један невероватан колаж осећања и емоција. У том и таквом миљеу аутор се веома добро сналази, доводећи реалност до апсурда и тако рашчлањену је преиспитује и сецира. Жеља аутора да једну овакву тему спакује у крими комедију је оправдана и на моменте асоцира на филмове Педра Алмодовара али нам се чини да је управо овде и главни недостатак сценарија јер су решења која нам нуди очекивана. То приликом читања, умањује заводљивост теме и добро написаних ликова. Чини нам се да је то основни проблем овог пројекта који би уз још мало дораде могао да постане један веома занимљив филм. Комисија је одлучила овога пута да не подржи пројекат Мрави.

ИЛ ОМБРЕ ИЛИ УМРИ ПРИЈЕ СМРТИ - БиХ
Дугометражни играни филм
Режија: Ахмед Имамовић
Продукција: Нови Филм

Ил Омбре или Умри прије смрти иако потентно замишљен представља врсту наивности нетипичну за савремени филмски израз. Снажне емоције и пут искупљења кроз које пролази главни лик, у бекству од сопственог нарцизма, нису вешто избалансирани и држе пројекат на територији ничије земље - филм није успешно реализовано ауторско дело аутентичне поетике и погледа на медиј нити је комерцијални биоскопски филм који би ишао ка масивнијој биоскопско/телевизијској експлоатацији. Досадашње стање пројекта није уверило комисију да вреди подржати конкретну копродукцију нити да се њом развија филмска сарадња између Србије и БиХ.

Комисија Филмског центра Србије:

Зоран Јанковић, председник Комисије

Мирослав Тодзић

Иван Икић

Никола Љуца

Вук Ршумовић